

Mauri Kunnas: Yökirja (Otava, 1984)

Mauri Kunnaksen rakastetut lastenkirjat ovat kuuluneet suomaisten lasten suosikkilukemistoon liki 40 vuoden ajan. Vuonna 1984 ilmestyi *Yökirja*, jossa sai ensiesiintymisensä Kunnaksen kenties kaikkein tunnetuin – ja etsityin – hahmo, unissakävelijä herra Hakkarainen. Yökirja vie lukijansa matkalle yön tunteihin ja siihen, mitä kaikkea yöllä voikaan tapahtua!

Kenelle? Pienille ja vähän isommillekin yöseikkailujen, yksityiskohtia pursuavan kuvituksen sekä herra Hakkaraisen ystäville

UNIEN RAKENNUSPALIKOITA

Isän lukema satu tulee Pikku-Annan uniin.

Voi! Äiti näkee painajaista. Siihen taitaa olla syynä kylpyhuoneen tippuva hana.

Tutkikaa kirjan toista aukeamaa, josta käy ilmi, millaista unta Kille, Vaari, Pikku-Anna, Äiti ja Mimmi näkevät. Jutelkaa unista. Oletteko te koskaan nähneet unta illalla luetusta sadusta tai edellisen päivän tapahtumista? Tai onko uneen sekoittunut ääniä, tuoksuja tai tuntemuksia valvemaailmasta? Kirjatkaa ylös unimuistoja suosikkiunista sekä kauheista painajaisista.

Keksikää myös kokonaan uusia unia! Millainen uni voisi syntyä, jos uneen kulkeutuisi

- a) pullantuoksua,
- b) synttärilahjan paketoinnista kuuluva ripinää,
- c) ukkosmyrskyn pauhua,
- d) isin ja äidin juttelua tai
- e) radiosta soivia joululauluja?

Tai entä jos nukkujan

- f) poskea kutittaisi unilelun turkki,
- g) päällä olisi aivan liian monta peittoa,
- h) unihuoneen valot sytytettäisiin keskellä yötä tai
- i) unta häiritsisi kova pissahätä?

Millaista unta silloin voisi nähdä?

ILTAHOMMIA, NUKAHTAMISOHJEITA

Naapurin rouva juo joka ilta ennen nukkumaanmenoa lasillisen lämmintä maitoa.

Herra Hiiren mielestä yöllä pitää olla pimeää.

Yökirjan 3. ja 4. aukeamalla esitellään erilaisia nukkuja. Kuvista voi myös arvailla ja päätellä, mitä nukkujat tekevät iltapuuhinaan juuri ennen nukkumaanmenoa. Mitä teillä on tapana tehdä iltaisin? Millaisen päivän ja illan päätteeksi uni tulee helposti? Milloin on vaikea saada unenpäästä kiinni? Voiko nukahtamista jotenkin helpottaa?

Keksikää kaksi erilaista ohjelistaa nukahtajille:

1. NÄIN NUKAHDAT HELPOSTI JA NUKUT MAKEASTI AAMUUN ASTI
eli mitä kannattaa tehdä illalla ennen nukkumaanmenoa, jos haluaa nukahtaa vaivattomasti ja nukkua rauhassa koko yön?
2. NÄIN ET MEINAA MILLÄÄN SAADA UNENPÄÄSTÄ KIINNI JA NUKUT LEVOTTOMASTI KOKO YÖN
eli mitä kannattaa illalla tehdä, jotta unensaanti olisi oikein vaikeaa ja uni levotonta ja katkeilevaa?

KUMMITUSTEN YÖ

Hui kamala! Kaupungin laidalla oleva kummitustalo herää yöllä eloon.

Tutki Yökirjan aukeamaa kummitustalosta. Montako hahmoa löydät kuvasta? Valitse hahmoista yksi ja keksi, kuka ja millainen hän on. Keksi hahmostasi ainakin seuraavat: nimi, ikä, harrastukset, perhe, koti, erityiset tuntomerkit, suurin haave ja pahin pelko sekä se, miksi hän on juuri tänä yönä kummitustalon luona.

AIVAN TAVALLISENA YÖNÄ AIVAN TAVALLISESSA TALOSSA

Mutta mitä tässä talossa tapahtuu? Näyttää ihan siltä kuin kaikissa asunnoissa valvottaisiin.

Takastele Yökirjan kerrostaloa, jossa yksikään asukas ei tunnu nukkuvan kaikessa rauhassa. Valitse omasta mielestäsi kiinnostavin asukas ja kerro tai kirjoita pieni tarina siitä, miksi hän on hereillä juuri tänä yönä.

HERRA HAKKARAISEN YÖ

Herra Hakkarainen herää omissa vuoteessaan. "Kuinka minulla on lehti kädessäni ja jalkapohjanikin ovat aivan likaiset? Kyllä tässä nyt on jotain outoa."

Tiesitkö, että Yökirja on aivan ensimmäinen kirja, jossa herra Hakkarainen esiintyy? Tutki kirjan sivuja ja tarkkaile, missä kaikkialla herra Hakkarainen unissaan kulkee. Keksi ja kirjoita lokikirja Hakkaraisen yöstä. Listaa siihen, mitä Hakkarainen tekee yön aikana ja mihin aikaan hän lopulta herää. Voit tehdä merkintöjä vaikkapa seuraavista kellonajoista:

klo 20

klo 21.59

klo 22.45

klo 23.30

klo 00.00

klo 2.01

klo 3.30

klo 6.00

klo 7

UNESSAKÄVELIJÖITÄ

Pitäisiköhän herra Hakkaraiselle jo vihdoinkin tehdä jotain? Mutta kun unissakävelijää ei kuulemma saa herättää.

Leikitään unissakävelijää! Jokainen saa olla vuorollaan unissakävelijä, vuorollaan uniopas. Aivan aluksi suunnitellaan turvallinen rata, jota unissakävelijä voi kulkea silmät sidottuina. Sitten unissakävelijä asettuu pötköttämään silmät kiinni ja/tai pipo tms. silmillään radan alkuun. Pian hän nousee ylös ja alkaa kulkea radalla. Oppaan tehtävänä on neuvoa kävelijä reitin läpi kertomalla, mitä hänellä milloinkin on edessä, ja huolehtimalla, ettei kävelijä vain törmää mihinkään ja satuta itseään. Maaliin saavuttuaan unissakävelijä voi taas asettua pötköttämään lähtöpaikkaansa. Unissakävely suoritettu!